

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro Mateřskou školu, Litvínovská 300, Praha 9

(odloučené pracoviště Mateřské školy a Základní školy, Praha 9, Bártlova 83)

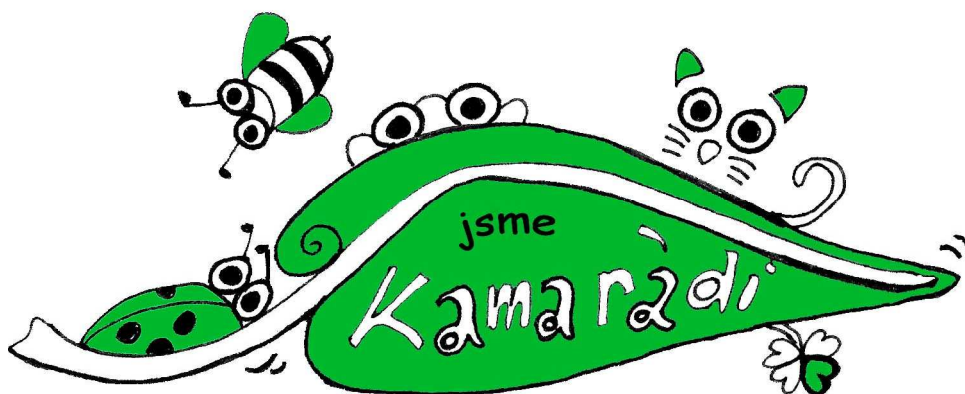
zpracovaný podle

Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání

Název vzdělávacího programu

NAŠE HRÁTKY SE ZVÍŘÁTKY

aneb sojka a její kamarádi

Motto: „Jediná cesta k vědění je činnost“ B. Shaw

OBSAH

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2	Obecná charakteristika školy	4
3	Podmínky vzdělávání	5
3.1	Věcné podmínky	5
3.2	Životospráva	7
3.3	Atmosféra v naší MŠ (psychosociální podmínky)	8
3.4	Organizace	9
3.5	Řízení mateřské školy	9
3.6	Personální a pedagogické zajištění	10
3.7	Spoluúčast rodičů	11
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	12
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných	13
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	13
4	Organizace vzdělávání	13
5	Charakteristika vzdělávacího programu	16
6	Vzdělávací obsah ŠVP	18
7	Pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení mateřské školy, evaluační systém	31

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název dokumentu:

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
„NAŠE HRÁTKY SE ZVÍŘÁTKY aneb sojka a její kamarádi“

Název školy:

Mateřská škola a Základní škola, Praha 9, Bártlova 83

Sídlo:

MŠ Litvinovská 300, 190 00, Praha 9 - Prosek

Kontakty, statutární zástupce:

Ředitelka školy:	Mgr. Pavlína Čuřínová
Zástupkyně pro MŠ:	Mgr. Jitka Urbanová
Telefon:	286 581 736, 739 651 980
E-mail:	litvinovska@skolabartlova.cz
Internetové stránky:	www.skolabartlova.cz
IČO:	70848572
Identifikátor zařízení:	600 021 271

Zřizovatel školy:

Hlavní město Praha, Mariánské nám. 2, Praha 1

Č. j.: ŠVP/MŠ/2017/1

Platnost ŠVP: od 1. 9. 2017

2 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola Litvínovská je předškolní zařízení zřízené podle §16 odst. 9 (zákon č.561/2004 Sb. o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů), určené pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Škola umístěná ve velké zahradě s novými prolézačkami, má 4 pavilony se čtyřmi třídami pro děti předškolního věku. Mateřskou školu speciální navštěvuje kolem 50 dětí hlavně se somatickými a logopedickými vadami, děti zdravotně oslabené, se sníženou imunitou, s psychickými problémy, s mentálním i kombinovaným postižením, s výchovnými problémy a děti s ADHD.

Dětem se ve škole věnují učitelky – speciální pedagogové, logopedky a asistenti pedagoga.

Školu navštěvují děti jak z Prahy 9, z ostatních částí hlavního města, ale i děti ze Středočeského kraje. Přednostně jsou přijímány děti z územní oblasti hlavního města Prahy.

Ve školním roce 1974/75 byla při MŠ Poděbradská 469, Praha 9 otevřena jedna třída „pro děti duševně opožděné“ (Kronika I, s 27). Od školního roku 1975/76 dostala celá MŠ název Zvláštní mateřská škola, protože „celá škola převzala péči o děti mentálně opožděné a mentálně zaostalé“ (Kronika I, s 41). V lednu 1983 se celá Zvláštní MŠ přestěhovala do současného objektu v Litvínovské ulici 300. Od školního roku 1992/93 nese škola nový název Speciální mateřská škola. Od roku 1995 využívají dvě místnosti rehabilitační sestry, které se speciální MŠ intenzivně spolupracují. Od školního roku 2005/2006 došlo v rámci optimalizace škol ke sloučení mateřské školy se Zvláštní školou a Pomocnou školou v Bártlově ulici v Praze 9 v Horních Počernicích a získává nový název: MŠ speciální, ZŠ praktická a ZŠ speciální, Bártlova 83, Praha 9. Mateřská škola speciální zůstala v objektu v Litvínovské ulici 300, Praha 9 jako detašované pracoviště. Od 1. 9. 2016 se znovu změnil název školy na Mateřská škola a Základní škola, Praha 9, Bártlova 83.

Mateřská škola (dále též MŠ) leží v sídlištní zástavbě v klidné části sídliště Prosek. Jde o typický pavilónový komplex ze 70. let 20. století, který se skládá ze 4 pavilónů a malé budovy sauny. Celý komplex je obklopený velkou zahradou se vzrostlými stromy. Ve dvou pavilónech jsou čtyři třídy MŠ, ve třetím pavilónu je technické zázemí – kuchyně, prádelna, ředitelna, sborovna. Ve čtvrtém pavilónu jsou zřízeny třídy ZŠ speciální a fyzioterapeutické pracoviště.

Škola má bezbariérový vstup a přízemní třídy jsou částečně s bezbariérovou úpravou. Sociální zařízení je přizpůsobeno dětem s tělesným postižením – sprcha, madla apod.

Velká zrekonstruovaná zahrada je hojně využívána pro volné hry dětí. Jsou zde průlezky, houpačky, domeček, pískoviště a chodníčky, které slouží i pro jízdu na kolech, koloběžkách a odrážedlech. V korunách stromů našly své útočiště veverky a různé druhy ptactva. Stálým hostem naší zahrady je zajíc, kterého s dětmi pozorujeme z oken tříd. V korunách stromů hnízdí sojky.

Mateřská škola je dostupná autobusy MHD. Nejbližší autobusová zastávka je Madlina (151, 201, 296). Dále je spojení metrem C nebo autobusy do stanice Střížkov.

3 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola má prostorné a světlé třídy. Na oknech jsou žaluzie, podlaha je pokryta PVC a koberci. V koupelně a na toaletách je dlažba. Prostory jsou vybaveny nábytkem vybraným s ohledem na bezpečnost a vzrůst dětí jednotlivých tříd. Rovněž umývárny, toalety, prostory v šatnách apod. odpovídají věku dětí a splňují hygienické i estetické požadavky.

Snažíme se děti maximálně rozvíjet skrze pětici smyslů a tomu jsou uzpůsobeny i jednotlivé třídy. Každá třída má sportovní náčiní na rozvoj hrubé motoriky. Ve třídách využíváme pomůcky na rozvoj jemné motoriky, na rozvoj sluchové percepce i na podporu předřečových dovedností. Ve všech třídách je klavír a doprovodné nástroje pro rozvoj sluchového vnímání a rytmu.

V MŠ jsou také k dispozici speciální pomůcky na podporu hmatu, které si paní učitelky v případě potřeby půjčují do tříd. V každé třídě si paní učitelky pravidelně dokupují didaktické pomůcky, které vnímají jako potřebné pro individuální rozvoj dětí.

K nákupu pomůcek využíváme i finance získané v rámci podpůrných opatření pro konkrétní děti. Tyto pomůcky jsou pak k dispozici přednostně ve třídách, kde je konkrétní dítě umístěno.

Hračky a pomůcky jsou průběžně doplňovány. Podstatná část je umístěna tak, aby byly dětem dostupné, nebo si je mohly očima vybrat a požádat o jejich zapůjčení.

Podporujeme naše děti v rozvoji fantazie, společně zdobíme prostory mateřské školy, aby byla pro nás všechny příjemná a „naše“. Probouzíme tak v dětech estetické cítění.

Každá třída má svou příruční knihovnu a didaktické pomůcky na rozvoj specifických dovedností dětí. Centrální knihovna je ve sborovně, kde mají učitelky možnost si zapůjčit další knihy s dětskou tematikou, s výtvarnými inspiracemi či odborné knihy a časopisy z oblasti pedagogiky, psychologie, předškolního vzdělávání.

K jednotlivým třídám náleží také logopedická pracovna, kde probíhají během dne individuální logopedické nácviky dětí s logopedy. Tyto pracovny jsou vybaveny speciálními logopedickými pomůckami a PC s vhodnými programy pro rozvoj komunikačních dovedností.

Mateřská škola využívá v případě potřeby počítač nebo tablety. Učitelky mají k dispozici ve sborovně PC a tiskárny s kopírkou. Barevná tiskárna a další PC je v kanceláři zástupkyně. Ve třídách využíváme dva tablety s množstvím didaktických her.

Odpocinek dětí probíhá na dětských matracích, které stejně jako přikrývky a polštářky odpovídají hygienickým požadavkům. Každé dítě má svou matraci a polštář s přikrývkou v oddělené přihrádce opatřené vlastní značkou.

K mateřské škole patří větší zahrada, která prošla v roce 2015 celkovou rekonstrukcí. Na zahradě děti mohou kromě pískoviště a prolézaček využívat i chodníčky pro jízdu na kolech, koloběžkách a dalších vozítkách nebo dětské sportovní hřiště se speciálním povrchem, sklad hraček a venkovní WC. Pískoviště jsou přikryta sítěmi proti znečištění. Zahrada dětem nabízí možnost volného pohybu, her, běhání, proto ji s dětmi navštěvujeme celoročně. Zahradu a její tělovýchovné prvky využíváme i ke sportovním chvilčkám během roku. Každoročně se na zahradě setkáváme i s rodiči dětí při dětském tematickém dnu plném soutěží a zábavy (Indiánský den, Námořnický den, Farmářský den...).

V blízké budoucnosti bychom rádi dovybavili třídy novým nábytkem. Plánujeme také zakoupení nových tabletů, notebooků a interaktivní tabule do tříd. V této oblasti máme podaný grant. Další sportovně relaxační a smyslové prvky bychom rádi pořídili i na zahradu. V současnosti připravujeme vhodný projekt k získání financí. Zřizovatele jsme požádali o vybudování vyvýšených záhonů pro děti.

3.2 Životospráva

Velkou výhodou naší mateřské školy je vlastní kuchyně. Děti tak dostávají přesnídávku, oběd i odpolední svačinu čerstvou a připravenou z vhodných surovin. U jednotlivých tříd je kuchyňka, kde kuchařky servírují připravená jídla. V kuchynce je vždy lednička a mikrovlnná trouba. Dbáme na dodržování pitného režimu a to i při venkovních aktivitách. Děti mají možnost pít kdykoli během dne, k dispozici jim je čaj a voda. Jídelníček je k nahlédnutí na nástěnkách jednotlivých tříd a na internetových stránkách školy. Děti k jídlu nikdo nenutí, jsou vedeny k zodpovědnému přístupu, samy si mohou zvolit množství jídla.

V případě potřeby dietního stravování dětí (cukrovka, bezlepková strava atd...), jsme schopni zajistit podávání jídel donesených rodiči.

U každé třídy je oddělená umývárna s umyvadly upravenými pro předškolní věk, WC s dětskými toaletami a sprcha. Každý den je prováděn úklid všech prostor, větrání. V místnostech udržujeme teplotu odpovídající hygienickým požadavkům.

Učitelky vedou děti ke správným hygienickým návykům, učí je pečovat o zdraví a bezpečnost, samy se snaží být dětem svým chováním vzorem. Děti potřebují ke své spokojenosti pravidelný rytmus a řád, který jim mateřská škola nabízí. Program a veškeré dění ve školce je však zároveň dostatečně flexibilní, aby učitelky mohly reagovat na aktuální situace a potřeby dětí případně rodičů. Po předchozí domluvě je možné uzpůsobit individuálně příchod či odchod dítěte z MŠ. Reagujeme také na aktuální počasí, ale hlavně na zájmy a potřeby dětí. Každý den umožňujeme dětem dostatek pobytu venku s ohledem na aktuální počasí či kvalitu ovzduší. Přednost obvykle dáváme spontánním činnostem na zahradě či okolních dětských hřištích před organizovanými procházkami. Děti se při hře na zahradě mohou i umazat, ale podporujeme tak jejich přirozenou zvědavost a potřebu samostatného pohybu.

Děti mají dostatek volného pohybu i ve vnitřních prostorách MŠ. Respektujeme dětskou potřebu aktivity i odpočinku. Děti ve třídách po obědě odpočívají na matracích, nikdo však není nucen ke spánku. Odpočinek využíváme k pravidelné každodenní četbě dětské literatury, povídání, zpívání písniček, poslechu pohádek z CD apod. Respektujeme potřeby dětí, které ještě klid na spánek potřebují, proto i děti, které neusínají, vedeme ke klidnému odpočinku případně ke klidným hrám.

Pro zájemce organizujeme dvakrát ročně kurzy plavání, na kterých spolupracujeme s plaveckou školou Lodička. Rovněž mají děti možnost využít přímo v mateřské škole saunování.

3.3 Atmosféra v naší MŠ (psychosociální podmínky)

Snažíme se, aby děti vnímaly svou školu jako bezpečné prostředí, kde je jim dobře a kde mohou uspokojit svoji touhu po objevování světa kolem sebe. Rádi bychom nenásilnou formou pomohli najít každému dítěti hranici jeho možností. Respektujeme osobnost dítěte. Volnost a svobodu ve volných hrách vyvažují pravidla soužití ve třídě – řád, který nám všem pomáhá společně fungovat. Počítáme s aktivní účastí dítěte, dítě je pro nás partner. Respektujeme zákonné zástupce dětí, zohledňujeme jejich podněty. Spolupracujeme se svými kolegyněmi a kolegy, vzájemně si vycházíme vstříc, pomáháme si, budujeme neformální vztahy i mimo provozní dobu.

Mateřská škola doplňuje přirozenou výchovu v rodině, respektuje výchovné zaměření rodiny, její specifika a posiluje její výchovné působení, plně respektuje Úmluvu o právech dítěte s ohledem na své specifické postavení. Stavíme na silných stránkách dítěte, na tom, co dítě umí, aby jeho úspěch byl co nejpravděpodobnější. Všechny děti mají rovnocenné postavení. Denní režim je natolik flexibilní, aby nebyly děti stresovány chvatem, na přechod od jednotlivých činností jsou včas upozorňovány. Vedeme děti ale také k zodpovědnosti a ohleduplnosti k sobě navzájem, prakticky je učíme osobní svobody, která však končí tam, kde začíná svoboda druhých lidí. Nepodporujeme nezdravou soutěživost a rivalitu mezi dětmi, naopak u dětí podporujeme spolupráci během organizovaných činností, ale i při volné hře, stolování nebo převlékání.

Při nástupu dítěte do mateřské školy je důležitá vhodná a postupná adaptace dítěte na nové prostředí. Často se jedná o první separační zkušenost dítěte od svých rodičů, na což musí brát ohled učitelé i rodiče. Adaptační doba a způsob adaptace je u každého dítěte zcela individuální a vždy vychází z dohody mezi rodiči a učitelkami. Naší snahou je posílení pocitu jistoty, bezpečí a bezproblémového nástupu do naší MŠ, i proto je obvykle vhodné, zvykat dítě na pobyt v zařízení pozvolna.

Abychom se všichni cítili v prostředí MŠ dobře, spokojeně, jistě a bezpečně, dodržujeme předem stanovená pravidla soužití, která na počátku školního roku tvoří v každé třídě společně děti i učitelky. Pravidla mají děti k dispozici i v obrázkové podobě. Jsme si vědomi toho, že děti se nejvíce učí nápodobou, proto jdeme sami dětem příkladem, naším cílem je vzájemná důvěra, ohleduplnost, laskavost a přirozená podpora.

Do budoucna bychom rádi ještě prohloubili spolupráci s rodiči. Pořádáme minimálně jednou ročně třídní schůzky, rodičům nabízíme individuální konzultační hodiny, zveme je na Vánoční posezení a v červnu na zahradu na tematický dětský den. Právě tato neformální setkání chceme nadále podporovat a rozšiřovat, být rodičům partnerem a v případě jejich zájmu jim pomoci i radou.

3.4 Organizace

Vzdělávání se uskutečňuje během celého dne a ve všech činnostech a situacích, se kterými se děti setkají. Učitelky často vychází z konkrétních zážitků a prožitků dětí. Nezbytná je vyváženost spontánních a řízených aktivit. Vzdělávání probíhá frontálně, skupinově, ale nejčastěji individuálně. Frontální charakter má vzdělávání obvykle jen v rámci motivace, komunikativních kroužků apod. V další řízené činnosti upřednostňujeme skupinovou či individuální práci. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní iniciativě a experimentování, a aby pracovaly svým tempem. Při všech činnostech podporujeme u dětí radost ze hry, z učení.

Denní řád je přizpůsoben podmínkám mateřské školy, respektuje dobu příchodu a odchodu dětí, jejich věkové zvláštnosti, speciální vzdělávací potřeby, biorytmus a náročnost prováděných činností. Děti, které mají potřebu odpočinku od rušných činností, se mohou uchýlit do klidného koutku a využít tak čas na soukromí.

Provozní doba MŠ je od 6,30 hod. do 17,00 hod. MŠ je přístupná zákonným zástupcům a pověřeným osobám v době 6,30 – 8,15, 12,00 – 12,30 a 15,00 – 17,00 hod. V mezidobí je MŠ uzamčena. Do budovy návštěvníci vstupují výhradně hlavním vchodem. Odpoledne mohou být děti vyzvedávány i na zahradě.

3.5 Řízení mateřské školy

Za provoz MŠ speciální odpovídá zástupkyně ředitelky, která je zodpovědná ředitelce celé školy. Zástupkyně MŠ má určenou zastupující učitelku v případě své nepřítomnosti.

Paní učitelky zajišťují i další úkoly, jako je organizace plavání a saunování, vedení matriky, vedení knihovny, spravování webových stránek, organizace a objednávání kulturních akcí a divadel, výzdoba společných prostor. Některé učitelky organizují i volnočasové aktivity pro děti.

Každý měsíc se scházíme na poradě s ředitelkou a zástupkyní školy, kde řešíme organizační záležitosti i aktuální dění v MŠ. Ke komunikaci slouží i nástěnka ve sborovně, ale přednost dáváme osobnímu jednání. Zástupkyně tvoří pravidelně týdenní plán, který je k dispozici na nástěnce a pedagogickým pracovníkům je rozesílán s předstihem i e-mailem.

S rodiči komunikujeme rovněž osobně při předávání dětí, všechny informace jsou k dispozici na nástěnkách v jednotlivých třídách, případně na internetových stránkách školy. Od ledna 2018 mohou rodiče k osobním rozhovorům využívat i konzultační hodiny v jednotlivých třídách. Zástupkyně MŠ je rodičům rovněž k dispozici během konzultačních hodin či mimo ně po předchozí domluvě.

Vedení MŠ školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně je motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci. V mateřské škole usilujeme o přátelskou atmosféru. Naší snahou je vytvoření ovzduší vzájemné důvěry, tolerance a respektu. Uvědomujeme si, že základem každé efektivní a smysluplné práce jsou dobré mezilidské vztahy, které vytvářejí atmosféru ve třídě a přímo ovlivňují náladu dětí.

Učitelky vytvářejí na základě školního vzdělávacího programu pro svou třídu třídní vzdělávací program, na kterém v rámci třídy spolupracují. Kontrolní a evaluační činnosti nás směřují k praktickým změnám.

Obvykle na konci školního roku rodiče vyplňují dotazník, který pak ředitelka vyhodnocuje. Výsledky jsou k dispozici rodičům, zřizovateli MŠ a především jsou ukazatelem další cesty fungování mateřské školy.

Škola spolupracuje se speciálně pedagogickými centry a pedagogicko psychologickými poradnami, s klinickými logopedy a odbornými lékaři. V případě potřeby i s OSPOD nebo Policií ČR.

Spolupracujeme se sousední základní školou, kde se naši předškoláci mohou seznámit s tím, jak vypadá opravdová škola. Naopak žáci ze školy nás navštěvují např. na Mikuláše, kdy si pro naše děti připravují program. Úzce spolupracujeme se třídou speciální školy, která sídlí v prostorách naší školy. Pravidelně se společně účastníme kulturních akcí, Mikulášských nadílek apod. Spolupráce probíhá i s nedalekým denním stacionářem Paprsek.

V naší MŠ umožňujeme praxi studentům ze SŠ, VOŠ a VŠ s pedagogickým a sociálním zaměřením. Těmto aktivitám jsme otevření, protože vnímáme potřebu kvalitní praxe v našem školství a během návštěv studentů v našem zařízení můžeme navázat i dlouhodobější spolupráci. Praxi v naší MŠ umožňujeme i studentům s handicapem.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Přímou pedagogickou práci ve třídách zajišťují kvalifikovaní speciální pedagogové se zaměřením na předškolní vzdělávání. Naše paní učitelky mají odborné vzdělání v oboru speciální pedagogika a nadále se vzdělávají jak na VŠ tak v dalších vzdělávacích seminářích a pracují tak na rozvoji své osobnosti, aby byly co nejkompetentnější pro vzdělávání svěřených dětí. Pedagogické pracovnice využívají k samostudiu i školní pedagogickou literaturu, která je doplňována o nejnovější tituly. Uznávají důležitost pečlivého plánování.

V každé třídě jsou jeden až dva asistenti pedagoga, kteří pracují dle pokynů učitelky. Asistenti jsou přiděleni ke konkrétním dětem, ale v případě potřeby pomáhají i ostatním dětem. Pedagogové jednájí odpovídajícím profesionálním způsobem.

Ve třídách se střídají dvě učitelky na ranní a odpolední službě. Služby jsou rozepsány tak, aby se pokryla celá provozní doba školy a pokud možno bylo zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů každý den optimálně v rozsahu dvou a půl hodin.

Logopedická a psychologická intervence jsou zajišťovány příslušnými odborníky – logopedy a paní psycholožkou. V naší MŠ působí tři logopedi, kteří se každý den věnují dětem v jednotlivých třídách individuálně. Pravidelně do MŠ dochází psycholožka, která děti osobně zná, má možnost je vidět v jejich přirozeném prostředí při spontánních hrách i organizovaných činnostech a být tak odbornou konzultantkou učitelkám a v případě potřeby i rodičům. Rovněž logopedi poskytují konzultace rodičům, máme zájem i o spolupráci s klinickými logopedy, které děti navštěvují se svými rodiči.

Dalšími nepostradatelnými pracovníky školy jsou vedoucí školní jídelny, kuchařky, uklízečky, školnice a zahradník.

3.7 Spoluúčast rodičů

Učitelky a rodiče dětí spolu úzce spolupracují jako partneři, aby zajistili optimální podporu pro vzdělávání dětí. Rodičům představujeme koncepci práce s jejich dětmi, zveme je ke spolupráci. Zpracováváme individuální vzdělávací plán (IVP) či plán osobnostního rozvoje (POR) pro každé dítě, 2x ročně se zamýšlíme s rodiči nad pokroky jejich dítěte (pololetní hodnocení a hodnocení na závěr školního roku). Po předchozí domluvě mohou rodiče konzultovat aktuální potřeby dítěte s učitelkou či zástupkyní školy. S rodiči jsme připraveni hovořit o jejich dítěti, probírat společně jeho práci a chování během činností ve třídě a na zahradě, radit se, hledat cesty jak individuálně pomoci.

Snažíme se citlivě naslouchat problémům, s jakými se mnohdy potýkají sami rodiče (soužití více generací, výměna partnerů, rozvody v rodinách, nezaměstnanost, aj...). Můžeme tak snáze pochopit prostředí, odkud dítě pochází a s jakými obtížemi se setkává.

Neformálně se snažíme přiblížit rodičům a zapojit je do akcí při sportovních, výtvarných dnech, které probíhají během školního roku. Rodič si může po dohodě s učitelkou připravit pro děti i svůj program, případně se zapojit do programu realizovaného učitelkou a přispět tak svými schopnostmi a dovednostmi. V této oblasti bychom rádi spolupráci ještě prohloubili.

Rodiče jsou zváni do školy při slavnostních událostech, jako je "Vánoční posezení s rodiči" nebo "Tematický dětský den" na zahradě MŠ.

O všech aktivitách i dění v naší mateřské škole informujeme rodiče osobně, prostřednictvím nástěnek v šatnách, případně na webových stránkách. Snažíme se také o fotodokumentaci dění v mateřské škole. Fotografie pak zveřejňujeme na internetových stránkách.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Naše mateřská škola je zřízena v souladu s § 16 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění, pro děti, žáky a studenty s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem. Podmínkou přijetí do naší MŠ je vyjádření odborného školského poradenského zařízení (dále ŠPZ) a písemná žádost zákonného zástupce dítěte a soulad tohoto postupu se zájmem dítěte.

Speciální vzdělávací potřeby tedy mají všechny děti. Na základě vyjádření ŠPZ je dítěti vypracován individuální vzdělávací plán či plán osobnostního rozvoje, podle kterého s dítětem pracujeme a snažíme se o co největší možný rozvoj jeho osobnosti. Individuální potřeby každého dítěte konzultujeme s logopedy a v případě potřeby s psycholožkou či pracovníky ŠPZ. Výsledky vzdělávání hodnotíme průběžně a 2x ročně i písemně. Vše konzultujeme s rodiči a v případě potřeby tak plán rozvoje dítěte upravujeme.

S dětmi dle doporučení ŠPZ pracují asistenti pedagoga. V případě doporučení pořizujeme dětem speciální pomůcky pro rozvoj motoriky, smyslového vnímání, komunikace aj...

Naše MŠ speciální je také školou otevřenou pro děti s odlišným mateřským jazykem. Často jsou u nás vzdělávány děti z bilingvního prostředí, děti přistěhovalců. Tyto děti se v dětském kolektivu učí přirozenou cestou českému jazyku. Pokud dochází k odchylkám ve vývoji řeči, jsou tyto odchylky korigovány logopedickou intervencí.

Vzhledem k tomu, že naše MŠ je odborné pracoviště zaměřené na děti se speciálními vzdělávacími potřebami, pracují s dětmi odborně kvalifikovaní speciální pedagogové s cílem co nejvíce podpořit a maximálně rozvinout potenciál každého dítěte.

Pokud děti z naší mateřské školy vyrovnají deficit v konkrétní oblasti, dané jejich handicapem, mohou nastoupit k základnímu vzdělávání do běžných škol v místě bydliště. Děti, které by však jejich handicap výrazně znevýhodňoval i nadále, mohou

s doporučením ŠPZ navštěvovat základní školu zřízenou pro žáky se speciálně vzdělávacími potřebami.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Pokud u dítěte vypořádáme mimořádné nadání, učitelky se snaží talent takových dětí rozvíjet a podporují jejich mimořádné schopnosti větší pestrostí a šíří obvyklé vzdělávací nabídky.

I v případě dětí mimořádně nadaných využíváme služeb Školského poradenského zařízení, které míru a oblast nadání zjišťuje. Dle jeho doporučení a žádosti rodičů může být dítěti vytvořen individuální vzdělávací plán, který vychází ze školního vzdělávacího programu. Rovněž v tomto případě je důležitá spolupráce s rodiči. Víťame každý podnět a nápad, kterým mimořádný talent dětí můžeme rozvíjet.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Cíle a záměry vzdělávání obsažené v našem školním vzdělávacím programu jsou vhodné i pro vzdělávání dětí od dvou do tří let, musíme však mít na zřeteli specifika této věkové kategorie. Dvouleté dítě ještě není dostatečně zralé na náhlé odloučení od rodičů, uplatňuje především hru „vedle sebe“ namísto spolupráce s vrstevníky a vývojově je ve fázi silného egocentrismu. Žije výhradně přítomností, neorientuje se v čase, je více neobratné a proti starším dětem má mnohem méně zkušeností. Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje dětí dvouletých jsou na rozdíl od starších předškolních dětí velmi výrazné. Na tyto okolnosti je potřeba brát zřetel v počáteční adaptační fázi dítěte, ale i v průběhu celého prvního roku docházky dítěte do mateřské školy.

O přijetí dítěte do MŠ rozhoduje ředitel MŠ a ZŠ. V případě přijetí více dvouletých dětí do MŠ zajistíme optimální podmínky pro vzdělávání (nároky na bezpečnost, hygienu/přebalovací pult, prostor – zvláštní postýlky na spaní, zvýšené nároky na vhodnost hraček, didaktických pomůcek aj., bezpečnost – uzavíratelné skříňky, ergonomické parametry školního nábytku). Pro dvouleté děti by došlo k personálnímu posílení o chůvu či dalšího asistenta. V současné době naší MŠ dvouleté děti nenavštěvují

4 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola speciální patří do sítě mateřských škol. Vzdělává děti se zdravotním postižením, sociálním a zdravotním znevýhodněním – např. děti s opožděným psychomotorickým vývojem, děti s narušenou komunikační schopností, děti s tělesným postižením, děti s lehkým mentálním postižením, děti s poruchou

pozornosti a také děti s poruchou autistického spektra. Děti ve věku od 3 do 6 let jsou přijímány na základě žádosti rodičů a doporučení Školského poradenského zařízení (ŠPZ) - pedagogicko psychologické poradny (PPP) nebo speciálně pedagogického centra (SPC). Děti jsou vzdělávány v menších kolektivech, třídy mohou být naplňovány do počtu maximálně 12 dětí. Pedagogové jsou vzděláni v oboru speciální pedagogika. V každé třídě rovněž pracují asistenti pedagoga.

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Liší se potřeby dětí, jejich možnosti. Škola zajišťuje individuální přístup pedagogických pracovníků ke každému dítěti. Věkově nejmladší děti a děti s omezenou pohyblivostí jsou obvykle ve třídě Broučci a Koťátka, které jsou v přízemí. Předškoláci a děti s odkladem školní docházky jsou zpravidla v prvním patře ve třídách Žabičky a Včelky.

O vhodnosti umístění dítěte do určité třídy rozhodujeme na základě věku dítěte, diagnózy, somatické zátěže (upoutání na vozík, obtížnost chůze do schodů a pod.), sourozeneckých vazeb aj.

V každé třídě je obvykle zajištěno souběžné působení dvou učitelek optimálně dvě a půl hodiny denně a to v dopoledních a poledních hodinách, kdy je kladen velký důraz na individuální či skupinovou práci s dětmi. Rovněž dopolední pobyt venku se snažíme zajistit s dostatečným počtem pedagogických pracovníků.

Termín zápisu dětí a podmínky přijetí do MŠ na následující školní rok je zveřejňován na nástěnce v MŠ a na webových stránkách. Děti se do MŠ obvykle přijímají od začátku školního roku. Pokud není MŠ kapacitně naplněna, je možno přijímat děti i během školního roku. Při zápisu zákonný zástupce odevzdá doporučení ze školního poradenského zařízení (PPP nebo SPC) k zařazení dítěte do MŠ speciální, doporučení pediatra k zařazení do MŠ a potvrzení splnění předepsaného očkování. Dítě může být přijato se zkušebním pobytem, jehož délka je stanovena maximálně na 3 měsíce

Od září 2017 platí povinné předškolní vzdělávání pro děti, které k 31. 8. dovrší 5 let a starší. Povinný rozsah docházky dětí s povinnou předškolní docházkou je od 8,15 do 12,15 hodin. Delší pobyt v MŠ je na uvážení zákonných zástupců. Plnit povinnost předškolního vzdělávání lze i formou individuálního vzdělávání dítěte. Termín ověřování individuálního vzdělávání je stanoven na středu v 2. týdnu v měsíci listopadu, náhradní termín ověřování je stanoven na středu, která následuje 14 dnů po původním termínu, v případě potřeby individuálně. Bližší informace o plnění touto formou jsou podávány zákonnému zástupci při podání žádosti o individuální vzdělávání.

Denní řád nám slouží jako návod, jak si zorganizovat den. Není to pro nás dogma, jednáme dle situace, podle potřeb dětí. Poměr spontánních a řízených činností je v denním režimu vyvážený. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální i skupinové činnosti. Plánování vychází z potřeb dětí.

Denní režim

6.30 – 7.00	Příchod dětí do určené třídy pro ranní scházení
od 7.00	Samostatný program v jednotlivých třídách, převážně spontánní aktivity dětí
8.30 – 9.00	Ranní komunikační kruh, tělovýchovná chvilka
9.00 - 9.15	Hygiena, svačina
9.15 – 10.00	Řízená činnost - aktivity dle třídních vzdělávacích plánů
10. 00 – 11.30	Pobyt venku - školní zahrada, dětská hřiště, procházky po okolí
11.45 – 12.15	Hygiena, příprava na oběd, oběd
12.15 – 12.30	Odchod dětí s dopolední docházkou, ostatní se chystají k odpočinku
12.30 – 14.30	Odpočinek na lůžku, četba pohádek, poslech relaxační hudby, klidové aktivity pro děti, které nespí
14.30- 15.00	Hygiena, odpolední svačina
15.00- 16.00	Program činností a her v jednotlivých třídách, případně pobyt na zahradě, odchody dětí domů
16.00- 17.00	Volné hry dětí v určené třídě pro odpolední rozcházení dětí nebo v letních měsících na zahradě MŠ

5 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program (ŠVP) vychází z koncepce Rámcového vzdělávacího programu (RVP) pro předškolní vzdělávání. Program je přizpůsoben na míru dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, které jsou přijímány do naší MŠ k předškolnímu vzdělávání. Každému dítěti chceme poskytnout péči, kterou potřebuje, aby se mohlo zdárně rozvíjet. Jsme si vědomi, že naše děti mají rozdílné schopnosti a učební předpoklady, proto respektujeme jejich možnosti a snažíme se jim nabídnout bohatou škálu činností, aby plně rozvinuly svůj potenciál. Volíme vhodné metody a formy práce. Využíváme názorné pomůcky, modely, propojujeme poznatky skrze situační učení. V duchu motto „Jediná cesta k vědění je činnost“ se snažíme zprostředkovat dětem co nejvíce zkušeností v praktickém životě, vlastní činností.

Každé dítě něco umí a za to je potřeba jej pochválit, ale také něco neumí, a je možné, že není v jeho silách se to naučit. Rádi bychom dosáhli toho, aby naše děti mohly a chtěly dosáhnout svého stropu-maxima ve věcech, ke kterým mají předpoklady a zároveň aby se netrápily, když na svůj strop někde narazí.

Inspirací a příkladem i pro děti je svět zvířátek kolem nás. Stačí se rozhlédnout kolem sebe. V přírodě také neumí všechna zvířata vše, a přesto vedou plnohodnotný život.

Zajíc umí rychle běhat, skákat, ale neumí stát na jedné noze, ...

Čáp umí stát na jedné noze, létat, ale neumí zpívat, ...

Skřivan umí pěkně zpívat, létat, poskakovat, ale neumí se plazit, ...

Žížala se umí pěkně plazit, nebojí se tmy, ale nemá ručičky, neumí hladit...

Kočka má šikovné ručičky (tlapičky), umí uchopit předmět, poponést jej, umí šplhat, umí kotrmelce, ale neumí nebo se jí nechce plavat...

Ryba umí pěkně plavat, ale neumí sedět a chodit....atd.

Prostě je NORMÁLNÍ něco umět, ale také neumět! Od toho se máme navzájem, abychom si pomáhali a vzájemně se povzbuzovali a inspirovali. Rozvíjíme ve svých třídách kooperativní učení, s kamarádem si pomůžeme, při hře půjčíme hračku, na procházce se vezmeme za ruku, abychom se neztratili, ale také neztratili kamaráda apod.

Proč je název našeho ŠVP – **NAŠE HRÁTKY SE ZVÍŘÁTKY** aneb **sojka a její kamarádi?**

Naše mateřská škola je v sídlištní zástavbě, a přesto je útočištěm pro nejedno zvířátko a často je navštěvována i sojkou.

Sojka je tvor zvědavý - i my chceme naše děti podporovat ve všímavosti.

* Patří sice mezi pěvce, ale v podstatě „krákorá“ neumí moc zpívat...(některé naše děti také ještě neumí správně mluvit / zpívat)...učíme naše děti předřečové i řečové dovednosti.

* Chová se opatrně, létá nízko u země / drží se při zemi...o sojce se říká, že je trochu zbabělec, neodvážá se létat moc vysoko, nevěří si...pro naše děti je to výzva, aby se postupně učily „létat“ výš a výš, vzrůstala jim sebedůvěra...a pokud je nějaký handicap drží u země, aby byly rády i za ten „malý / nízký“ vzlet

* Je pták hlučný, když se rozkřičí, je slyšet o 3 ulice dál...v našich řadách jsou i hlučné děti a my stejně jako na sojce si všímáme také jejich předností – sojka je zvědavá, chytrá, prozíravá - tak i naše “živější” děti mají své silné stránky – originalitu, nevšední nápady.

* Sojka je prozíravá. Stará se v létě o to, aby měla co v zimě jíst, strádá si žaludy (schová až 3000 žaludů,...mnohé z nich už nikdy nenajde). Přejeme si, aby „naše“ svěřené děti dostaly mnoho příležitostí, které potom zúročí ve svém dalším životě.

* Je to krásný pták. Chceme vidět v každém našem dítěti to krásné, s čím do života přichází. Sojka má 42 poddruhů (skoro tolik máme dětí ve škole). Také každý náš žák je trochu jiný. Chceme respektovat jeho individualitu, objevovat jeho svět a zapojit ho do společného díla.

Uvědomujeme si, že množství informací v dnešní společnosti, klade větší nárok na vzdělávací dovednosti dětí. Vyhledáváme, jak účinně podporovat naše děti, aby mohly obstát v tempu, které na ně v jejich životech čeká.

Proto bereme v úvahu „Gramotnost pro 21. století“:

Informační gramotnost

Je důležité nejen mít informace, ale pustit je, aby nás formovaly - sojka je malý zpravodaj, když se něco šustne - hlídá okraje lesa, hned ostatní svým zpěvem varuje - informuje...

Jazyková gramotnost

U dětí rozvíjíme předčtenářské dovednosti, aby si mohly osvojit jak svůj rodný jazyk, tak do budoucna jeden jazyk světový - na to, abychom pěkně zpívali jako sojka, je potřeba stálého nácviku - mj. sojka prý umí ledacos napodobit - stále se učí!

Ekonomická gramotnost

Děti si osvojují základy matematických, geometrických, logických dovedností - i sojka si musí “spočítat”, kolik žaludů potřebuje na zimu, aby mohla přežít.

Gramotnost pro udržitelnost života

V rámci environmentální výchovy budujeme vztah k přírodě, učíme děti pozorovat smysl návaznosti živé i neživé přírody - sojka si všímá, kde kdo v lese bydlí, kam co může schovat....

Občanská gramotnost

Děti potřebují získat schopnost orientovat se ve společnosti lidí. "Čím máme větší svobodu, tím větší neseme zodpovědnost" - sojka, jako každý pták, má nadhled nad zemí pod sebou, vidí, kde se co šustne - naším úkolem je snažit se, aby naše děti pochopily řád, který je kolem nich: ve školce, doma, na ulici, ve státě. Je potřeba stanovit, jak se kde máme chovat.

Chceme našim dětem zprostředkovat podmínky, které by byly pro ně příjemné a měly smysluplný obsah. Uvědomujeme si, že nejen to, co je v našem ŠVP, ale celkové klima naší školy - tzv. skryté kurikulum je to, co nás i naše děti formuje. Nechceme jen suše předávat vědomosti, ale chceme vycházet ze zvědavosti předškolního dítěte, dát mu přiměřený čas, možnost výběru, obohacené prostředí. Netrváme na dokonalém zvládnutí přinášených vědomostí, úkolů. Uvědomujeme si limity dané schopnostmi jednotlivých dětí. Chceme pracovat hravě, v bezpečném prostředí, netrápit se chybami, protože i ty nás posouvají.

6 VZDĚLÁVACÍ OBSAH ŠVP

Motto: „Jediná cesta k vědění je činnost“ B. Shaw

Jsme si vědomi, že u dětí spoluvytváříme základy předpokladů pro jejich další životní postoje jak k životu, tak ke vzdělávání. Vážíme si možnosti ujít s dítětem kus jeho cesty a snažíme se mu být dobrým průvodcem.

Snažíme se zapojit různé aktivizující přístupy práce s dětmi. Nechceme, aby dítě bylo pasivním příjemcem informací, ale vtahujeme jej do poznávání sebe, lidí kolem něj i okolního světa.

Naše výuka je názorně demonstrační, dovednostně praktická ale i heuristická (děti samy odpovídají na různé otázky, hledají řešení, objevují...).

Pracujeme s každým dítětem individuálně, ale nebojíme se děti zapojovat do různě velkých skupin, aby se učily spolupracovat. Respektujeme jejich typologii. Učíme je postupně zvládat i pro ně těžší situace.

K jakým praktickým dovednostem směřujeme?

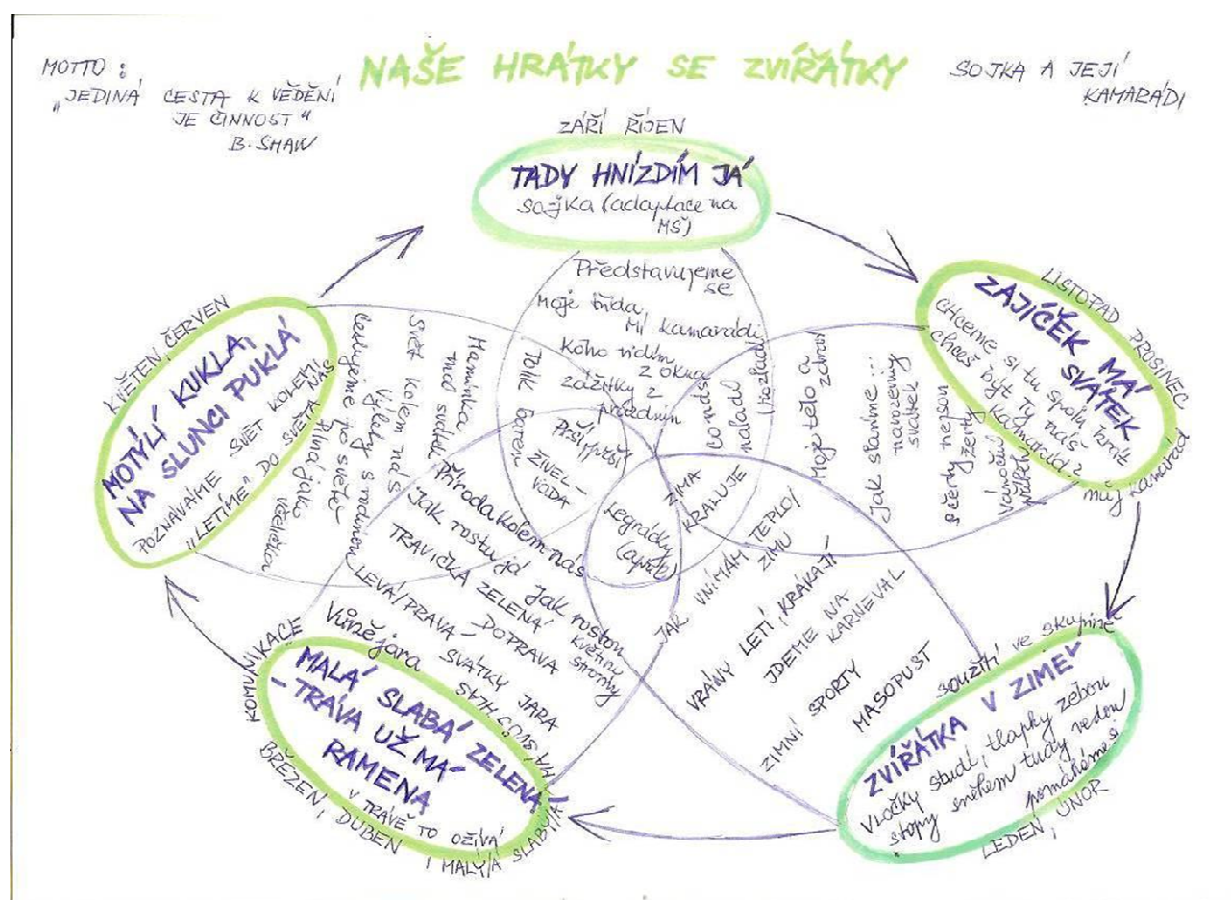
Desatero předškoláka:

(zpracováno podle materiálu pro PV, č.j. MŠMT-9482/2012-22)

1. Dítě se umí svléknout, obléknout, obout. Je samostatné u jídla. Udrží čistotu (umí se např. vysmrkat). Zvládá drobné úklidové práce, postará se o své věci.
2. Dítě zvládá odloučení od rodičů, je emočně stálé, dovede odložit své přání na pozdější dobu, je zodpovědné za své chování. Dodržuje pravidla.
3. Vyslovuje všechny hlásky, vyjadřuje se ve větách, gramaticky správně. Vede rozhovor s dospělými i dětmi. Spolupracuje ve skupině. Ovládá přiměřeně řeč těla.
4. Obratnost ruky - zvládá práci se stavebnicí, modeluje, stříhá, lepí...svou práci dovede sledovat očima. Rozlišuje pravou a levou stranu, pozná základní geometrické tvary. Je zvyklé pracovat zleva doprava.
5. Rozliší zrakové vjemy, rozřadí dle znaku – barva, tvar..., rozliší sluchově počet slabik, počáteční písmeno. Postřehne rozdíl na obrázku, rozliší jednoduché piktogramy.
6. Počítá do pěti (deseti), umí číselnou řadu, porovná množství málo/hodně, ví, co je nahoře dole, uprostřed. Chápe jednoduché souvislosti.
7. Dítě záměrně pozoruje cca 15 minut, zapamatuje si a vybaví. Pracuje dle pokynů samostatně, práci dokončí.
8. Sociální dovednosti. Dítě umí pozdravit, o něco poprosit, poděkovat. Komunikuje bez zábran. Umí se domluvit ve hře. Chová se přátelsky k ostatním.
9. Je schopno se zúčastnit kulturních akcí, a krátce o tom povyprávět.
10. Zvládá běžné situace, nepanikaří v netradiční situaci. Chová se přiměřeně. Trefí domů, do mateřské školy. Uvědomí si nebezpečí na přechodu aj. Odhadne nevhodné projevy chování.

Náš ŠVP je rozdělen na pět integrovaných bloků. Jeden integrovaný blok připadne zhruba na 2 měsíce ve školním roce. ŠVP odráží konkrétní situaci v naší školce. Zvolili jsme zvířátka jako - pro nás - blízké bytosti. Nejenom, že pozorujeme živá zvířátka z oken tříd, ale i uvnitř jednotlivých tříd máme plyšová zvířátka, loutky, se kterými si děti hrají. Plyšové zvířátko je hračka, se kterou chodí děti většinou spát - je na dotyk příjemná, bezpečná. Je to předmět, který se dramaticky dobře rozehrává a na příběhu se děti dobře učí rozumět sobě samým i druhým vedle nás.

Nabízená témata v každém bloku jsou pomocným vodítkem. Učitelky s nimi flexibilně pracují, je to nabídka, kterou mohou použít, ale nemusí. Samy se orientují podle složení své třídy, aktuálního naladění dětí, počasí apod. Jak je naznačeno v myšlenkové mapě, podtémata nejsou dogmaticky přiřazena jen pro určité období, kdy se nabízí např. doprava na jaře... dle situace jí může učitelka použít např. v září, na začátku školního roku, kdy se stanovují určitá pravidla chování skupiny při procházkách apod.

ZÁŘÍ, ŘÍJEN

Tady hnízdím já aneb v našem „školním“ pelíšku...

Adaptační dny - představujeme se:

Naše jména, naše schopnosti (dítě a moje tělo), bude pro mě moje třída bezpečným útočištěm? (dítě a jeho psychika), jak spolu budeme komunikovat, naše místo ve skupině, naše limity - komunitní kruh, komunikace (dítě a ten druhý).

Moje třída – kde je co umístěné, kam budu jednotlivé hračky uklízet, o co musím požádat, co je dobré/pěkné ve třídě dělat, co je naopak nebezpečné/nežádoucí, co tam nedělat – pravidla třídy....(nerozbíjet hračky...aj.)

Klima v naší třídě – chceme si k sobě najít cestu, naučit se spolu hrát, spolupracovat, být k sobě ohleduplní...(dítě a společnost).

Naše zahrada – kdo žije na naší zahradě: Sojka, zajíc, veverky, straky, brouci, žížaly, mravenci. Seznamujeme se. Vztah k přírodě kolem nás.

Naše okolí. Učíme se, jak trefíme do naší mateřské školy, na zastávku, k metru, kde můžeme bezpečně přejít silnici, jízda do divadla apod. Některé z našich dětí může bydlet blízko – „pozná“ a ukáže nám svůj dům, ... (environmentální výchova, dítě a jeho svět)

Nabízená témata:

• <i>Naše škola,</i>	• <i>Mám plyšového kamaráda</i>
• <i>Moje třída</i>	• <i>Sklížíme na zahradě</i>
• <i>Kamarádi ve třídě</i>	• <i>Co rád jí zajíček – zelenina</i>
• <i>Moje rodina</i>	• <i>Co má křídla, všechno létá i odlétá ☺</i>
• <i>Koho vidím z okna – zvířátka</i>	• <i>Konec léta, přichází podzim – čtyři roční období</i>
• <i>Jak se pozná podzimní les</i>	• <i>Drak na podzim i v pohádce</i>
• <i>Barvy kolem nás</i>	• <i>Prší, prší - počasí</i>
• <i>Mám zvířecího kamaráda (svátek zvířátek 4.10.)</i>	

Každá učitelka si z témat může vybrat a zpracovat podle svých nápadů, případně doplnit vlastními tématy dle aktuální potřeby ve třídě.

Záměr integrovaného bloku Seznamujeme se ve třídách, spolu ve školce, podnikáme první výlety po okolí	Navrhované činnosti Individuální Skupinové	Očekávané kompetence Dílčí výstupy
„V našem pelíšku“ (tady hnízdím já) Adaptace v nové třídě, školce Tělesné schéma – co dovedu, co jsem se naučil s rodiči (Dítě a moje tělo) Pozorně se dívám, slyším.... 5 smyslů k pozornému vnímání a reflexi – komunikaci (Dítě a moje psychika) Tolik barev Mám nového kamaráda (Dítě a ten druhý) Mí kamarádi (ve třídě), Mám plyšového kamaráda, Koho vidím z okna... Aby moje třída byla naše (Dítě a společnost) Představujeme se... Moje nové okolí (Dítě a svět)	Komunitní kruh – ranní rituály, pozdrav říkadlo, kde mě bude příjemné sedět...atd. Co dokáže zajíc, žabička, medvěd ranní rozcvičky se zvířátky, lokomoční pohyby, obratnost rukou, základní cviky Rytmizace, hra na tělo, vnímání barev, světla, analýza, syntéza Pochodování ve dvojici po kruhu, krátké „vláčky“, úkoly pro dva, vzájemná pomoc aj. Kdo patří do naší třídy? PH: Kdo chybí (zakrytí dekou)...podle fotek pozorování, kdo chybí, rozdělení služeb, aj. aktivity Pozorujeme okolí naší školy, zvířátka, stromy, rostliny, jak naše škola vypadá zvenku, kde se přechází silnice...(čemu se říká zebra apod.)	Vím, jak se jmenuji, reaguji na zavolání, vím, kde je moje místo v šatně, umývárně, cítím se uvolněně ve své třídě Poznávám, co všechno dovedu, běh, chůze, zastavení, reakce na hudbu, povel Učím se vnímat, zaměřená pozornost na jednotlivé smysly (např. PH: Na Peška) Nebojím se vzít kamaráda za ruku. Vím, jak se jmenuje kamarád, co ho potěší... Vím, do jaké třídy patřím (Kočky, Broučkové...), trefím z chodby, ze zahrady Se zájmem pozoruji svět kolem sebe, co vidím z okna, co na zahradě, jak se chovám, když opustím zahradu školy (chůze v útvaru), reakce na paní učitelku na hřišti mimo MŠ

LISTOPAD, PROSINEC

Zajíček má svátek

Oslavy, slavnosti, lidové tradice, kamarádské vztahy.

Ježek kontra Zajíček.

Ježek, když se mu něco nelíbí, tak se naježí a nikoho k sobě nepustí. Zajíček v nás vzbuzuje příjemný pocit hebkosti, přítulnosti. Podporujeme prosociální chování. Někdo je samozřejmě milý vstřícný a někdo přijde do třídy jako ježek a stočí se do klubíčka. Snažíme se o vzájemný respekt, pochopení, vytvořit bezpečné prostředí pro všechny děti.

- Učíme se zvládat sebekontrolu, kontrolovat své impulzy, emoce, nálady
- Vnímáme citlivě překračování standardů daných pravidel chování
- Zdoláváme první překážky, když nám nejde něco postavit, domluvit se, předvést nějakou dovednost, druhý je lepší ... nevzdáváme se při první překážce, prostě se učíme
- Pracujeme na své empatii, zraněných citech, neuskutečněných tužbách - zvyšujeme svojí psychickou odolnost
- Uvědomujeme si svou pohlavní identitu, gender role
- Motivujeme rozvoj řeči, aby pokud možno nedocházelo k agresivnímu jednání dětí, jako falešné náhrady, že se nedomluví

Nabízená témata:

• <i>Co nás dobře naladí a co nás zase rozladí?</i>	• <i>Moje tělo a zdraví, naše smysly</i>
• <i>Co umí déšť a vítr?</i>	• <i>Z pohádky do pohádky,</i>
• <i>Když padá listí</i>	• <i>Čeho se bojíme: S čerty nejsou žerty, přišel k nám Mikuláš</i>
• <i>Veverka si chystá na zimu,</i>	• <i>Advent, Vánoční příběh, Vánoční čas</i>
• <i>Kam se ježek v zimě schoval</i>	

Každá učitelka si z témat může vybrat a zpracovat podle svých nápadů, případně doplnit vlastními tématy dle aktuální potřeby ve třídě.

Záměr integrovaného bloku První kamarádství – první neshody. Jak se spolu domluvit	Navrhované činnosti Hry na vyladění klima ve třídě	Očekávané výstupy Dílčí výstupy
Zajíček má svátek. (Jsem ježek nebo zajíček?) Každý má někdy chuť se schovat a jindy být milý. (jak zvládat své emoce, nálady) Čas tradic a svátků. Tělesné schéma (dítě a jeho tělo) Umím pojmenovat části těla (nebo je alespoň ukážu) Rozvoj fonemického vnímání Co se mi na (Zajíčkovi, Ježkovi) nelíbí – snaha naučit děti formulovat libost/nelibost Dítě a společnost („Člověčí „svátky)...jak se lidi chovají k sobě, když jsou nemocní, něco oslavují...) Dítě a svět, kulturní dědictví pohádky, dlouhé zimní noci vyprávění příběhů	Hádkanky: Dvě kukačky vedle sebe sedí, jedna druhou nevidí, aj. Hra na tělo – různé části těla Reakce na povel – vezmi do ruky, dej na hlavu PH: Kuba řekl Mluvíme šeptem/normálně/nahlas Hrajeme: Na slepou bábu Děti hrají v roli Ježka a Zajíčka - musí se poznat po hlase (obdoba Kůzlátek) Hra v roli s maňáskem, s divadelní čepičkou (Z+J jedou na výlet, slaví narozeniny, VÁNOCE) Připravujeme si slavnost ve třídě, např. můžeme péct cukroví, vyrábět nějakou pomazánku pro druhé..., přinést dárek pod stromeček PH: Zajíček v své jamce	Pojmenuji názvy jednotlivých částí těla Předvedu základní cviky: upažit, sed, leh „slyšet“ povelů pí učitelky – stoupni si za sebe, vedle sebe Ve zdravém těle zdravý duch – je mi dobře, když cvičím, psychická pohoda souvisí také s pohybem Učím se slyšet hlásky ve slově (počáteční, koncové), výšku hlasu, rozeznání dítěte jen podle hlasu ...aj. Vybírám si činnosti, které nás spolu baví Snažím se udělat pro druhé nějakou službu ...(buduji sounáležitost se svou třídou) Poznám pohádkovou postavu (počítáme 7 trpaslíků, 3 přání, 3 kůzlátka), protiklady malý/velký, cvičíme pozornost, logiku, empatii....

3. část - leden, únor

Zvířátka v zimě

Spolupráce – mohu ti pomoci?

Vločky studí, tlapky zebou, stopy sněhem tudy vedou.

Nejchladnější a nejtemnější měsíce roku. Brzy se stmívá, nedá se moc dlouho hrát venku. Naši zvířecí kamarádi venku hledají na zemi, nebo v krmítku poslední semínka, už se těší, až roztaje sníh. Kamarádka Vlaštovka psala od moře, že se jí stýská, je na 4 měsíční dovolené a už se těší na návrat. Kamarád Ježek ten si v klidu spí v noře, také ještě není jeho čas. Jak se zvířátka „poprou“ s překážkou/se zimou? Dovést děti k tomu, že když si zvířátka umí pomoci, můžeme se to naučit od nich. Snadněji se zima (nepohoda) přečká, když se k sobě přitulíme/ jsme na sebe hodní.

Dlouhé zimní večery se nabízejí k tomu, abychom si více všímali svých nejbližších. Jaké jsou moje silné vlastnosti, jak prospěji skupině? Čím pomůžu, jak obohatím lidi kolem sebe. Naopak na co si musím dávat pozor, co mi nejde. Zaměříme svoje aktivity na práci ve skupině, hry typu jeden za všechny, všichni za jednoho.

Nabízená témata:

- *Zima kraluje*
- *Tříkrálová koleda*
- *Jak vnímám teplo, zimu, Co si v zimě oblékáme*
- *Vrány letí, krácejí, Havrane, kdy ta zima přestane*
- *Jdeme na karneval*
- *Masopust*
- *Zimní sporty*
- *Bílá je studená (hrajeme si s barvami)*
- *Jak se včelkám v zimě spí*
- *Polární zvířata*
- *V zimě slídí mlsné lišky*
- *Staráme se o zvířátka, o ptáčky*

Každá učitelka si z témat může vybrat a zpracovat podle svých nápadů, případně doplnit vlastními tématy dle aktuální potřeby ve třídě.

Záměr integrovaného bloku Jak se vyrovnáváme s překážkami? Vede nás to ke spolupráci?	Navrhované činnosti Individuální Skupinové	Očekávané kompetence Dílčí výstupy
Zvířátka v zimě Mohu ti pomoci? Tělesné schéma: síla řetězu se pozná podle nejslabšího článku - spolupráce s kamarádem, s celou skupinou Sebepojetí, vůle Jak se s tebou domluví....? Komunikační dovednosti (verbální, neverbální) Srnečka má v zimě hlad (starost o druhého) Poznávání pravidel společného soužití ve třídě (zvládám svůj strach, agresi, nechuť se podřídit...) Sledování rozmanitosti změn v přírodě, povětrnostní situace, míra chladu, mokra...stopy ve sněhu (Stopy studí, tlapky zebou, stopy sněhem tudy vedou).	Individuální: poznávám, v čem jsem dobrý/á, co mohu druhému nabídnout skupinové: cviky ve dvojici: „trakař“ aj. cviky ve skupině: „vláček“ (nesmí se roztrhnout,..) hry: Přihořívá/hoří Kočka a myška a další aktivity přibližující dětem vlastnosti jako jsou ohleduplnost, tolerance, spolupráce pantomima – hra na telefon vyprávění příběhů, modelové situace, jak se cítí ten druhý, empatie Skupinové výtvarné činnosti, jak se připojím do výtvarného záměru kamaráda? Umím to? Jak poznáme, které zvířátko v zimě spí? Zajímá nás to? Je víc živočichů vidět v létě nebo v zimě?	Učím se odhadnout své síly, obratnost, rychlost a hranice svých dovedností.... Očekávám, že mohu něco nabídnout, že mohu pomoci Očekávám pomoc druhého, nebát se o pomoc si říct (dospělému, svému kamarádovi) Učím se bezpečnému chování (pohádka Neposlušná kůzlátka) Učím se mluvit nahlas před skupinou Když mi něco nejde, jdu se domluvit Jsem šikovný všímálek ☺ , uvědomování si vztahů, vzájemné soužití Elementární povědomí o přírodě. Učím se přírodu pozorovat, přemýšlet nad souvislostmi, když nevím, jdeme společně hledat do knih,

4. část – březen, duben

Malá slabá zelená – tráva už má ramena

Kdo na nás dělá v životě ramena?

I malé dítě, které toho možná ještě mnoho neumí, si zaslouží respekt. Zajímá nás, co si naše děti myslí, o čem přemýšlí, co se jim líbí. Povzbuzujeme je, aby vyjádřily svoje pocity, svůj názor, ale také aby si všimly, že i jejich kamarádi mají také svá přání.

Učíme se observačním učením (paralela doprava), co je to někomu zkřížit cestu – I na křižovatce musí být nějaký pořádek, kdo pojedě první. Klademe dětem základy k řešení problémových situací. Učíme je, aby na druhé nedělaly ramena – nevytahovaly se, nesnažily se, si věci vyplakat, vykřičet, ale aby byly schopné se domluvit.

Různými příběhy jim ukazujeme, jak i malí tvorové mohou „posloužit“ velkým.

Povídáme si o našem těle. Rozdíl, jak kdo vypadá (malý/velký....tlustý/tenký, hnědovlasý, blondatý....černochoch/bělochoch). Lidé kolem nás nejsou naši nepřátelé, protože vypadají jinak než my, mluví jiným jazykem. Důležité je, jak se k nám chovají.

Základy bezpečného chování v dopravě, na výletě, setkání s neznámými lidmi.

Naučit se říci ne, pokud se mi komunikace, situace nelíbí.

Říct si o pomoc dospělému (kterému důvěřuji), pokud je problém větší než já.

Nabízená témata:

- *Jak rostu, Moje tělo*
- *Zelená je tráva, Barvy kolem nás*
- *Pozoruji svět kolem , Otáčení kolem slunce*
- *Legrácky (apríl)*
- *Jaro voní (smysly)*
- *Motýlí rojení*
- *Zvířátko, které mám rád*
- *Zvířata a jejich mláďata*
- *Svátky jara - Velikonoční radovánky*
- *Prší, prší*
- *Dopravní prostředky a značky*
- *Jak rostou květiny, stromy*

Každá učitelka si z témat může vybrat a zpracovat podle svých nápadů, případně doplnit vlastními tématy dle aktuální potřeby ve třídě.

Záměr integrovaného bloku Křížovanky v trávě - tráva se probouzí a s ní množství živočichů	Navrhované činnosti Individuální Skupinové	Očekávané kompetence Dílčí výstupy
Malá slabá zelená, tráva už má ramena I malý, slabý má své místo v trávě.... Učíme se jednat samostatně, činnorodě Dítě si aktivně všímá, co se děje, třídí své poznatky, soustředí se na činnost, pamatuje si, dokončí, co započalo (myšlenkové operace Učíme se kompromisům (někdo nám zkříží cestu....) Existence ostatních kultur - v trávě žijí rozmanití tvorové, na světě rozdílí lidé Úcta k životu, respektujeme rozmanitost kolem nás	Kdo se pozorně dívá, umí druhého napodobit,... kdo přemýšlí, hledá souvislosti, vyhodnotí důsledky svého chování... Kdo už ví, může učit druhé (učíme se předcvičovat, vysvětlit druhému, aj.) Manipulace s předměty, porovnávání stejný/rozdílný, řazení podle barvy, velikosti... Kamarád chce stejnou hračku, být první v zástupu, sedět na stejném místě.... Skládáme puzzle...doplňujeme k sobě Posloucháme hudbu, tóny k sobě ladí, doplňují se (rozmanitá muzika pomalá, rychlá...) „doprava“ v trávě, orientace v okolí, co je nad, pod, v, vedle....	Učím se s chutí, nebojím se chyb Když mi nejde něco zacvičit, zkusím to zítra znovu, když nerozumím, zeptám se, když neodhadneme, proč se na mě kamarád zlobí, nestáhnou se do své ulity Učím se počítat...Elementární poznatky čísla, abeceda...každý má své tempo pokroku Pomáhám...I druhý má své právo na místo na slunci, pomáhám slabšímu, rozpoznám nevhodné chování Vážím si tvé práce, Jsem jedinečný... každý z nás je osobnost, která je potřeba respektovat (vyjádřit pochopení, povzbuzení, ale i nesouhlas v klidu se zájmem o jeho osobu). Umím říct svou myšlenku, umím poslechnout tu tvou.

5. část - květen, červen

Motýlí kukla, na slunci puklá

Nebojím se změny.

Člověku je asi přirozené, že se rychle „zabydlí“ v nějakém příjemném postavení a už nechce zkusit něco jiného. Ale v životě nás neustále změny čekají, a podle toho, jak se s nimi „popere“, tak buď porosteme/budeme se vyvíjet, nebo ustrneme. Jako příklad nám může pomoci vyprávění o motýlí kukle, která měla uvnitř pěkně teplo, že se jí nechtělo riskovat proměnu do motýla a odlet do neznámého světa.

Co to znamená – strach má velké oči? I kukla uvnitř měla sice teplo, ale přitom tmou. Neviděla, neuměla si představit, že dalším krokem – změnou v motýla si vlastně polepší – bude krásnější, doletí dál, uvidí/pozná svět kolem stromu.

Připravujeme děti na změny, které je čekají. Odjedou na prázdniny od rodičů (povzbuzení k odvaze), změní třeba po prázdninách třídu, školu. Přestěhují se.

Nabízená témata:

- *Tolik barvy, tolik kvítí, všechno dneska kolem svítí*
- *Maminka má svátek*
- *Máme se rádi (květen měsíc lásky)*
- *Výlety s rodinou, Jedeme do ZOO*
- *Hurá na prázdniny*
- *Cestování-dopravní prostředky*
- *Pilná jako včelička, Co nám dává včelka*
- *Cestujeme po světě*
- *Kdo neví, tak si řekne*
- *Svět kolem nás,*
- *Staroměstský orloj*
- *Indiánský den*
- *S piráty do Karibiku*
- *Planeta Země*
- *Hospodářský den*
- *Z pohádky do pohádky*

Každá učitelka si z témat může vybrat a zpracovat podle svých nápadů, případně doplnit vlastními tématy dle aktuální potřeby ve třídě.

Záměr integrovaného bloku Povzbuzení k odvaze, zkusit novou dovednost, experimentovat, nebát se chyb	Navrhované činnosti Individuální Skupinové	Očekávané kompetence Dílčí výstupy
Motýlí kukla, na slunci puklá Nebojím se změn Zkusím cviky, které jsem ještě necvičil/a Moje city jak si poradím v neznámé situaci Maminka má svátek Rozvoj estetického a společenského vkusu, cestujeme, Jak zlepšit prostředí kolem nás?	Rozvoj psychické i fyzické zdatnosti Užívám rozmanité náčiní, náradí, elementární hudební nástroje (Orffovy) Nebojím se zkusit obtížnější cviky Vyjádřit souhlas i nesouhlas – dramatizace pohádek, když je nám něco divného - nejít za každou cenu dál....(Sněhurka-jablko) Kde pracují moji rodiče? Nevadí mi, že jsem občas bez maminky? (přespím u babičky aj.) Co se stane, když...výtvarná, hudební fantazie Domýšlíme netradiční situace Třídím odpad (péče o planetu)...apod. Odřeknu si (občas) sladkosti – péče o zdraví	Pohybují se bezpečně ve třídě (nestrkám do druhých), na ulici (respektuji dopravní pravidla) Bezpečně ovládám koordinaci ruky a oka Pečuji o čistotu, zdraví, bezpečí svoje i druhých Učím se odhadnout situaci, „přečíst“ motivaci lidí v akci zúčastněných Přiměřené osamostatnění...Umím pozdravit, poradím si, když jdu něco vyřídit... Nebojím se experimentovat, zkusím jiné řešení situace, než jsme si ukazovali, říkali... Situační scénky (na téma ztratil jsem se, jsem dlouhodobě nemocný....) Dělám věci správně? Umím to zkusit jinak?

7 PRAVIDLA PRO VNITŘNÍ EVALUACI A HODNOCENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY, EVALUAČNÍ SYSTÉM

Mateřská škola vytvořila vlastní školní program, proto je pro vedení MŠ i jednotlivé učitelky důležité získat zpětnou vazbu o tom, jak celý systém uvnitř mateřské školy funguje. Zpětná vazba je důležitá nejen pro hodnocení MŠ jako celku, ale i pro hodnocení výchovně vzdělávacího procesu v jednotlivých třídách, hodnocení pokroku u jednotlivých dětí, hodnocení práce vedení MŠ i hodnocení práce jednotlivých učitelek.

Autoevaluace na úrovni školy i na úrovni třídy je zaměřena na komplexní vyhodnocení naplňování cílů programu, kvality podmínek vzdělávání, způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání, práci vedení školy i učitelek, včetně jejich sebereflexe a na výsledky vzdělávání.

Cíle, prostředky, kritéria hodnocení

Cílem autoevaluace školy je zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy

Kritéria sebehodnocení jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle. Výběr kritérií by měl odpovědět na otázku „jak“ monitorování provádět. Určí se, jaká data a jakým způsobem se mají získat, jak je dále zpracovávat a vyhodnocovat.

Mezi metody, které při dotazování bude škola nejčastěji uplatňovat, patří individuální a skupinové rozhovory a dotazníky. Tyto metody obvykle využívají uzavřené i otevřené otázky a kombinují přímé a nepřímé dotazy. Otázky při dotazování by měly být jasně formulovány, mít jednoznačný výklad a být voleny tak, aby pokryly testovanou oblast.

Evaluační systém

Naplnění cílů programu (školy)	Metody	Zodpovědnost	Časový plán
Spolupráce: rodiče a škola	schůzky s rodiči, dotazníky, rozhovory konzultační hodiny beseda pro rodiče e-mailová komunikace	ředitelka, zástupkyně, učitelky	1x měsíčně, pedagogické rady, v případě potřeby průběžně
Získávání sebedůvěry dítěte, vedení k radosti z prožitku	vystoupení dětí, individuální rozhovory	učitelky, zástupkyně, ředitelka	Čtvrtletně
Výsledky vzdělávání	IVP, POR hodnocení činností prováděné společně s dětmi – hodnotící kruh písemné hodnocení - učitelky třídních plánů a projektů	učitelky, ředitelka, zástupkyně děti jednotlivých tříd	1x měsíčně pedagog, rady, individuálně učitelka x zástupkyně, ředitelka

Kvalita podmínek vzdělávání	Metody	Zodpovědnost	Časový plán
Personální podmínky	hospitace, DVPP	ředitelka, zástupkyně	průběžně 2x ročně, pedagogické porady, výroční zprávy
Ekonomické podmínky	Platové inventury, účetní závěrky	hospodářka, ekonomka, ředitelka	2x ročně, pedagogické, provozní porady
Materiální podmínky tříd, vybavení tříd, zahrady	kontroly, rozhovory	zástupkyně, ředitelka, školnice	provozní porada, průběžně

Způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání	Metody	Zodpovědnost	Časový plán
Soulad ŠVP, TVP a RVP	Kontroly TVP, průběžné hospitace konzultace	zástupkyně, ředitelka	1x ročně
TVP - vyhodnocení týdenních bloků	Týdenní plány, rozhovory, konzultace, hospitace	učitelky, zástupkyně	průběžně čtvrtletně
Úroveň vzdělávacího pokroku dětí hodnocení dětí	přehled o individuálním rozvoji a učení dítěte, portfolia, IVP, fotodokumentace	učitelky	2x ročně
Sebereflexe	hospitace vzájemné hospitace, konzultace	učitelky, zástupkyně, ředitelka	průběžně

Průběh a výsledky vzdělávání	Metody	Zodpovědnost	Časový plán
Metody práce, postupy, formy a jejich uplatnění	vzájemné hospitace, hodnocení dětí, pedagogické porady	učitelky, zástupkyně, ředitelka	Průběžně
Osobní rozvoj pedagogů	informace z jednotlivých školení, využití nových, poznatků v praxi, certifikáty ze školení, DVPP	učitelky, zástupkyně, ředitelka	průběžně, během pedagogických rad

Spolupráce s rodiči, se základní školou, se zřizovatelem	Metody	Zodpovědnost	Časový plán
Spolupráce s rodiči	rozhovory, e-mailová komunikace, třídní schůzky, ankety pro rodiče, konzultační hodiny	učitelky, zástupkyně, ředitelka	Průběžně
Spolupráce se základní školou	návštěva ZŠ, Mikulášská nadílka	učitelky, zástupkyně	2x ročně
Spolupráce se zřizovatelem	konzultace, porady	zástupkyně, ředitelka	Průběžně